

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg och lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg ändras så att det till lagen fogas en bestämmelse genom vilken de bestämmelser i vissa av Europeiska unionens direktiv om inlandssjöfart som gäller kompetens- och examenskrav samt kravet på rätt att yrkesmässigt utöva verksamhet genomförs.

På motsvarande sätt fogas det till lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg en bestämmelse genom vilken bestämmelserna om fartygs fartcertifikat och

tekniska föreskrifter genomförs. Enligt förslaget ska de undantag som tillåts enligt Europeiska unionens direktiv om inlandssjöfart samtidigt tas i bruk.

Bestämmelser som överensstämmer med dem som ingår i propositionen har tidigare funnits i statsrådets förordning om genomförande av vissa av Europeiska gemenskapens direktiv om inlandssjöfart. Förordningen ska samtidigt upphävas.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2012.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

Med stöd av 1 kap. 8 § 2 mom. i sjölagen (674/1994) utfärdades statsrådets förordning om genomförande av vissa av Europeiska gemenskapens direktiv om inlandssjöfart (121/2002). Nämnade bemyndigande upphävdes emellertid när lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009, nedan fartygssäkerhetslagen) trädde i kraft den 1 januari 2010 och när sjölagen i samband med detta ändrades. De förordningar som utfärdats med stöd av 1 kap. som upphävts med stöd av övergångsbestämmelserna i lagen om ändring av sjölagen (1688/2009) och Sjöfartsverkets föreskrifter är i kraft till den 31 december 2011 till den del de inte står i strid med fartygssäkerhetslagen eller lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg, om inte dessa lagar har ändrats före det. Förordningar som utfärdats med stöd av sjölagen upphävs emellertid inte av sig själva, utan de måste upphävas. Därför föreslås det i regeringens proposition att statsrådets förordning om genomfö-

rande av vissa av Europeiska gemenskapens direktiv om inlandssjöfart (121/2002) upphävs samtidigt som bestämmelserna i de lagar som ingår i propositionen träder i kraft.

Europeiska unionens direktiv om inlandssjöfart har utfärdats för att den gränsöverskridande trafiken på de stora floderna i Europeiska unionen (särskilt Donau, Rhen, Elbe, Oder-Neisse och Rhone med sina otaliga bifloder) ska gå att samordna och vara harmoniserad. De centrala direktiven inom Europeiska unionens lagstiftning om inlandssjöfart är:

1) rådets direktiv 76/135/EEG om ömsesidigt erkännande av fartcertifikat för fartyg i inlandssjöfart, sådant det lyder ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/100/EG, nedan direktivet om fartcertifikat för fartyg,

2) rådets direktiv 87/540/EEG om tillstånd att utföra varutransporter på vattenvägar inom nationell och internationell transport och om ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis, ne-

dan direktivet om varutransporter på vattenvägar,

3) rådets direktiv 91/672/EEG om det ömsesidiga erkännandet av båtförarcertifikat för transport av gods och passagerare på inre vattenvägar, nedan direktivet om båtförarcertifikat,

4) rådets direktiv 96/50/EG om harmonisering av villkoren för att erhålla nationella förarbevis för gods- eller personbefordran på gemenskapens inre vattenvägar, nedan direktivet om villkoren för att erhålla förarbevis, och

5) Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/87/EG om tekniska föreskrifter för fartyg i inlandssjöfart och om upphävande av rådets direktiv 82/714/EEG, nedan direktivet om tekniska föreskrifter för fartyg.

I ovannämnda direktiv finns bestämmelser som gör det möjligt för medlemsstaterna att lämna fartyg på inre vattenvägar och kraven gällande inlandssjöfarten utanför direktivens tillämpningsområde, om en medlemsstat inre vattenvägar inte är förbundna med andra medlemsstaters inre vattenvägar eller om fartyg på inre vattenvägar inte trafikerar på andra medlemsstaters inre vattenvägar. Finlands inre vattenvägar är inte förbundna med andra medlemsstaters inre vattenvägar med undantag för Torne älv. De möjligheter till undantag som finns i ovannämnda EU-direktiv om inlandssjöfart har genomförts nationellt genom statsrådets förordning 121/2002. På Finlands inre vattenvägar iaktas nationella bestämmelser som grundar sig på Internationella sjöfartsorganisationen IMO:s föreskrifter och unionslagstiftningen om sjöfart.

Fastän Finland inte tillämpar kraven enligt EU:s lagstiftning om inlandssjöfart på sina inre vattenvägar har kommissionen den 21 december 2001 i ett motiverat yttrande till Finland (21.12.2001/SG/2001) framhållit att ett genomförande av direktiven förutsätter ett nationellt ikraftsättande så att de rättigheter som fastställs i direktiven för fartyg från andra medlemsstater, för trafikidkare eller för besättningsmän erkänns och att direktivens möjligheter till undantag implementeras. Avsikten är således nu att nationellt sätta i kraft kraven och möjligheterna till undantag i direktiven genom en hänvisningsteknik på

motsvarande sätt som det tidigare föreskrevs om dem i statsrådets förordning 121/2002, men genom att nu lyfta upp dessa bestämmelser till lagnivå. Det som talar för att hänvisningsteknik används är att bestämmelserna i direktiven om inlandssjöfart i praktiken gäller ytterst få fysiska eller juridiska personer.

När det gäller minimikraven på utbildning för sjöfolk har man i Finland strävat efter att en övergång från sjötrafik till trafik på inre vattenvägar och vice versa ska vara så enkel som möjligt för fartygen, fartygsbesättningen och fartygsbefälet. Insjöområdena har kunnat jämföras med skyddade skärgårdsvatten, där den s.k. signifikanta våghöjden är lägre än på öppna havsområden.

Trafiksäkerhetsverket känner inte till ett enda fall där en finsk medborgare har önskat få tillstånd att bedriva trafik på inre vattenvägar i andra medlemsstater i Europeiska unionen. Trafiksäkerhetsverket har emellertid fått ta emot förfrågningar om vilka förutsättningar t.ex. polska personer som bedriver trafik på inre vattenvägar och uppfyller Europeiska unionens villkor för att erhålla förarbevis, krav på rätt att yrkesmässigt utföra verksamhet och krav på kvalifikationer har att bedriva trafik på Finlands inre vattenvägar. Trots att Finland erkänner kraven i Europeiska unionens lagstiftning om inlandssjöfart (enligt statsrådets förordning 121/2002) fogades det i samband med att direktivet om villkoren för att erhålla förarbevis (96/50/EG) antogs på förslag av Finland till direktivet en för rådet och kommissionen gemensam protokollsanteckning, enligt vilken rådet och kommissionen beaktar de särskilda förhållanden som råder på Finlands inre vattenvägar i fråga om navigering samt iakttagande av sjöfartsreglerna på alla finska farleder. Rådet och kommissionen beaktade den risk som ett ömsesidigt erkännande av båtförarcertifikaten i detta sammanhang kunde medföra för säkerheten och miljön. På grund av detta gick rådet och kommissionen i protokollsanteckningen med på att Finland inte har sådana inre vattenvägar som avses i direktiv 91/672/EEG. Även i fråga om rådets direktiv 84/714/EEG har kommissionen i ett brev av den 5 november 1996 bekräftat att Finland kan ställa sig utanför tillämpnings-

området för detta direktiv. Kommissionen skickade i november 2001 ett liknande meddelande i fråga om rådets direktiv 96/50/EG. I sitt brev meddelade kommissionen att den godkänner att Finland ställer sig utanför tillämpningsområdet för nämnda direktiv.

I artikel 1 i och bilaga I till direktivet om tekniska föreskrifter för fartyg i inlandssjöfart (2006/87/EG) finns en förteckning över Europeiska unionens inre vattenvägar. Finlands inre vattenvägar finns inte i förteckningen i bilaga I. I enlighet med artikel 2.3 som gäller tillämpningsområdet tillämpas IMO:s krav på havsgående fartyg på fartyg som trafikerar på andra inre vattenvägar. Således omfattas de fartyg som trafikerar på Finlands inre vattenvägar i fråga om direktivet om tekniska föreskrifter för fartyg i inlandssjöfart automatiskt av sjöfartskraven och direktivet i fråga förutsätter inte några separata nationella genomförandeåtgärder. Även artikel 2 i Europaparlamentets och rådets nyaste direktiv 2009/100/EG om ömsesidigt erkännande av fartcertifikat för fartyg i inlandssjöfart innefattar en möjlighet för medlemsstaterna att göra undantag från direktivets fartcertifikatskrav för fartyg som inte lämnar medlemsstatens inre vattenvägar.

Med stöd av vad som anförts ovan har man valt att genomföra de nationella bestämmelser som krävs för genomförandet av Europeiska unionens direktiv om inlandssjöfart och som ersätter statsrådets förordning 121/2002 så att förpliktelse och möjligheterna till undantag i direktiven om behörighetskraven i trafiken på de inre vattenvägarna (direktivet om varutransporter på vattenvägar, direktivet om båtförarcertifikat och direktivet om villkoren för att erhålla förarbevis) tas in i 15 § i lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg (1687/2009) och att de förpliktelser och möjligheter till undantag som gäller fartygs fartcertifikat och tekniska föreskrifter (främst dock direktivet om fartcertifikat för fartyg) tas in i en ny 22 a § i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009). Bestämmelserna ska vara utformade på ett sådant sätt att det i paragraferna konstateras att direktivets bestämmelser gäller. Det föreslås att det samtidigt föreskrivs att direktivets bestämmelser inte ska tillämpas t.ex. på fartyg som inte

lämnar de inre vattenvägarna på finskt territorium eller på trafikidkare och besättningar som är verksamma på navigerbara farleder endast på finskt territorium. Dessa undantag som innebär att ett land kan lämna sig utanför direktivets tillämpningsområde ska tas in i bestämmelserna genom en hänvisning till direktiven i fråga.

2 Propositionens konsekvenser

Regeringens proposition innebär inte några ändringar för finska fartyg, finska trafikidkare eller för befäl eller besättning på fartyg i inlandssjöfart jämfört med bestämmelserna i den tidigare förordningen av statsrådet 121/2002. Regeringens proposition har således inte ekonomiska eller sociala konsekvenser och inte heller konsekvenser för miljön eller myndigheterna.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid kommunikationsministeriet. Vid beredningen av propositionen har diskussioner förts med justitieministeriets Europarättsenhet och Trafiksäkerhetsverket om hur de möjligheter till undantag som EU-lagstiftningen tillåter ska genomföras nationellt och man har i propositionen eftersträvat att beakta resultaten av dessa diskussioner. Justitieministeriets Europarättsenhet har framhållit att de möjligheter till undantag som unionslagstiftningen tillåter förutsätter nationellt genomförande. Möjligheter till undantag har även tidigare genomförts nationellt med hjälp av hänvisningsmetoden, dvs. genom statsrådets förordning om genomförande av vissa av Europeiska gemenskapens direktiv om inlandssjöfart. Hänvisningsmetoden kan användas även i fortsättningen.

Förslaget sändes på remiss till justitieministeriet, finansministeriet, Trafikverket, Trafiksäkerhetsverket och medlemmarna i Sjöfartsdelegationen. Remissinstanserna understödde förslaget att ta in undantagen gällande trafik på de inre vattenvägarna i lagen om fartygspersonal och i fartygssäkerhetslagen på det sätt som föreslås.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Genom de bestämmelser som ingår i propositionen genomför man nationellt de möjligheter till undantag som EU-lagstiftningen tillåter och som det tidigare har föreskrivits om i statsrådets förordning om genomförande av vissa av Europeiska gemenskapens direktiv om inlandssjöfart (121/2002). Dessa bestämmelser ska nu lyftas upp till lagnivå. Propositionen ändrar således inte situationen sett ur näringsfrihetens synvinkel jämfört

med nuläget. På dem som bedriver inlands-sjöfart tillämpas även i fortsättningen samma krav som på sjötrafiken. Med stöd av vad som anförts ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

5 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag**om ändring av 15 § i lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 15 § i lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg (1687/2009)
ett nytt 8 mom. som följer:

15 §

Behörighetsbrev

Förpliktelseerna enligt rådets direktiv 91/672/EEG om det ömsesidiga erkännandet av båtförarcertifikat för transport av gods och passagerare på inre vattenvägar, nedan *direktivet om båtförarcertifikat*, rådets direktiv 96/50/EG om harmonisering av villkoren för att erhålla nationella förarbevis för gods- eller personbefordran på gemenskapens inre vattenvägar, nedan *direktivet om villkoren för att erhålla förarbevis*, och rådets direktiv om tillstånd att utföra varutransporter på vattenvägar inom nationell och internationell transport och om ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis (87/540/EEG), nedan *direktivet om va-*

rutransporter på vattenvägar, är i kraft i Finland. På fartygsbefälhavare, besättning och trafikidkare på fartyg i inlandssjöfart i Finland tillämpas dock inte bestämmelserna om villkoren för att erhålla förarbevis, kraven på rätt att yrkesmässigt utöva verksamhet eller examenskrav i direktivet om villkoren för att erhålla förarbevis och direktivet om varutransporter på vattenvägar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs statsrådets förordning om genomförande av vissa av Europeiska gemenskapens direktiv om inlandssjöfart (121/2002).

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009) rubriken för 4 kap. samt
fogas till lagen en ny 22 a § som följer:

4 kap

Säkerhetskrav för fiskefartyg, specialfartyg, fartyg i inlandssjöfart och andra fartyg samt ett särskilt krav i fråga om den förliga porten på ro-ro-fartyg

inlandssjöfart i Finland tillämpas dock inte de tekniska föreskrifterna i direktivet om fartcertifikat för fartyg eller i andra av Europeiska unionens direktiv om inlandssjöfart, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lagstiftningen.

22 a §

Fartyg i inlandssjöfart

Rådets direktiv 76/135/EEG om ömsesidigt erkännande av fartcertifikat för fartyg i inlandssjöfart, sådant det lyder ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/100/EG, nedan *direktivet om fartcertifikat för fartyg*, är i kraft i Finland. På fartyg i

Denna lag träder i kraft den 20 .
Genom denna lag upphävs statsrådets förordning om genomförande av vissa av Europeiska gemenskapens direktiv om inlandssjöfart (121/2002).
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 28 oktober 2011

Republikens President

TARJA HALONEN

Trafikminister *Merja Kyllönen*

1.**Lag****om ändring av 15 § i lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 15 § i lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg (1687/2009)
ett nytt 8 mom. som följer:

Gällande lydelse

15 §

Behörighetsbrev

De som arbetar ombord på ett fartyg ska ha den behörighet som anges i denna lag och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Över påvisad behörighet utfärdas ett behörighetsbrev.

Maskinbefäl ska på motorfartyg ha ett sådant behörighetsbrev som krävs för motorfartyg och på ångfartyg ett sådant behörighetsbrev som krävs för ångfartyg.

Radiooperatörer ska ha en med stöd av lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar (1015/2001) avlagd och giltig behörighetsexamen som berättigar till användning av radiostationen i fråga. Kommunikationsverket utfärdar behörighetsbrev som berättigar till användning av radiostation i enlighet med Internationella teleunionens (ITU) radioreglemente.

Trafiksäkerhetsverket fastställer närmare de områden och förhållanden under vilka det krävs behörighetsbrev som berättigar till användning av radiostation och godkänner de fartygsspecifika behörighetsvillkoren.

Nöjesfartygs befälhavare ska ha ett internationellt behörighetsbrev för förare av fritidsbåt.

Förare av hyresbåt som hyrs ut bemannad ska ha ett förarbrev för hyresbåt. Om föraren av en hyresbåt som hyrs ut bemannad framför hyresbåten i internationell fart, ska han eller hon förutom ett förarbrev för hyresbåt också

Föreslagen lydelse

15 §

Behörighetsbrev

De som arbetar ombord på ett fartyg ska ha den behörighet som anges i denna lag och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Över påvisad behörighet utfärdas ett behörighetsbrev.

Maskinbefäl ska på motorfartyg ha ett sådant behörighetsbrev som krävs för motorfartyg och på ångfartyg ett sådant behörighetsbrev som krävs för ångfartyg.

Radiooperatörer ska ha en med stöd av lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar (1015/2001) avlagd och giltig behörighetsexamen som berättigar till användning av radiostationen i fråga. Kommunikationsverket utfärdar behörighetsbrev som berättigar till användning av radiostation i enlighet med Internationella teleunionens (ITU) radioreglemente.

Trafiksäkerhetsverket fastställer närmare de områden och förhållanden under vilka det krävs behörighetsbrev som berättigar till användning av radiostation och godkänner de fartygsspecifika behörighetsvillkoren.

Nöjesfartygs befälhavare ska ha ett internationellt behörighetsbrev för förare av fritidsbåt.

Förare av hyresbåt som hyrs ut bemannad ska ha ett förarbrev för hyresbåt. Om föraren av en hyresbåt som hyrs ut bemannad framför hyresbåten i internationell fart, ska han eller hon förutom ett förarbrev för hyresbåt

ha ett internationellt behörighetsbrev för förare av fritidsbåt.

När ett finskt fartyg har bortfraktats åt en utlänning för att användas i trafik mellan Europeiska gemenskapens medlemsstater och de stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet på sådana villkor att den utländska befraktaren kan bestämma om fartygets användning för sjöfart, ska fartygets befälhavare inneha ett behörighetsbrev eller kompetensbevis enligt denna lag och den övriga fartygspersonalen ett sådant behörighetsbrev eller kompetensbevis som deras respektive uppgifter förutsätter.

också ha ett internationellt behörighetsbrev för förare av fritidsbåt.

När ett finskt fartyg har bortfraktats åt en utlänning för att användas i trafik mellan Europeiska gemenskapens medlemsstater och de stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet på sådana villkor att den utländska befraktaren kan bestämma om fartygets användning för sjöfart, ska fartygets befälhavare inneha ett behörighetsbrev eller kompetensbevis enligt denna lag och den övriga fartygspersonalen ett sådant behörighetsbrev eller kompetensbevis som deras respektive uppgifter förutsätter.

*Förpliktelserna enligt rådets direktiv 91/672/EEG om det ömsesidiga erkännandet av båtförarcertifikat för transport av gods och passagerare på inre vattenvägar, nedan **direktivet om båtförarcertifikat**, rådets direktiv 96/50/EG om harmonisering av villkoren för att erhålla nationella förarbevis för gods- eller personbefordran på gemenskapens inre vattenvägar, nedan **direktivet om villkoren för att erhålla förarbevis**, och rådets direktiv om tillstånd att utföra varutransporter på vattenvägar inom nationell och internationell transport och om ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis (87/540/EEG), nedan **direktivet om varutransporter på vattenvägar**, är i kraft i Finland. På fartygsbefälhavare, besättning och trafikidkare på fartyg i inlandssjöfart i Finland tillämpas dock inte bestämmelserna om villkoren för att erhålla förarbevis, kraven på rätt att yrkesmässigt utöva verksamhet eller examenskrav i direktivet om villkoren för att erhålla förarbevis och direktivet om varutransporter på vattenvägar.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs statsrådets förordning om genomförande av vissa av Europeiska gemenskapens direktiv om inlandssjöfart (121/2002).

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009) rubriken för 4 kap. samt

fogas till lagen en ny 22 a § som följer:

Gällande lydelse

4 kap

Säkerhetskrav för fiskefartyg, specialfartyg och andra fartyg samt ett särskilt krav i fråga om den förliiga porten på ro-ro-fartyg

Föreslagen lydelse

4 kap

Säkerhetskrav för fiskefartyg, specialfartyg, fartyg i inlandssjöfart och andra fartyg samt ett särskilt krav i fråga om den förliiga porten på ro-ro-fartyg

22 a §

Fartyg i inlandssjöfart

*Rådets direktiv 76/135/EEG om ömsesidigt erkännande av fartcertifikat för fartyg i inlandssjöfart, sådant det lyder ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/100/EG, nedan **direktivet om fartcertifikat för fartyg**, är i kraft i Finland. På fartyg i inlandssjöfart i Finland tillämpas dock inte de tekniska föreskrifterna i direktivet om fartcertifikat för fartyg eller i andra av Europeiska unionens direktiv om inlandssjöfart, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lagstiftningen.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs statsrådets förordning om genomförande av vissa av Europeiska gemenskapens direktiv om inlandssjöfart (121/2002).

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.
